

beurs van bijzondere uitgevers

boeken voor liefhebbers

Paradiso Amsterdam zondag 10 december 2017, van 13.00 tot 17.00 uur, toegang 3.00 euro inclusief

Recensie

Gentrificatie in de Amsterdamse Javastraat

Door Jan Dietvorst, geplaatst op 12 januari 2018

‘Ik was een tijdje weg geweest en toen ik een jaar of acht geleden weer in de buurt ging wonen, zag ik dat de hoge bomen in de Javastraat waren verdwenen.’ Het is de aanleiding voor Jacqueline Schoemaker’s boek *Het failliet van de Javastraat* waarin het proces van gentrificatie nauwgezet op twee manieren wordt beschreven.

Zij loopt door de buurt en stelt empirisch vast wat er is veranderd. De tweede manier is een nauwgezette analyse van de beleidsstukken die tot de ingreep hebben geleid en de wijze waarop deze in teksten werd gelegitimeerd.

Door stil te staan bij de woordkeus, zinsconstructies en retoriek legt Schoemaker de bedoeling bloot van de beeldvorming in het plan. Zij stelt zich voortdurend vragen. Welke noodzaak wordt er door de beleidsmakers aangedragen voor de noodzaak van verbeterd ondernemerschap? Wie of wat wordt er precies ‘economisch versterkt’? En waarom staan zoveel zinnen in de passieve vorm?

Haar analyse van de *newspeak* leidt tot de onwrikbare conclusie dat de gentrificatie van de Javastraat een gezamenlijke onderneming van woningbouwverenigingen en de Gemeente is om onroerend goed en publieke ruimte marktconform te organiseren. Kort samengevat betekent het dat armoede uit de wijk moet worden geweerd. Een stortvloed aan folders, regelingen en ‘buurtprojecten’ moet intussen de bewoners van sociale huurwoningen en de Turkse kruideniers doen geloven dat zij het zelf hebben gewild en dat de verandering (en vertrek) beter voor hen is.

Jacqueline Schoemaker schrijft als laatste zin: ‘In de etalage van een nieuwe boekwinkel – ook een categorie die acht jaar geleden ontbrak – staat een exemplaar van *Kapitaal in*

de 21ste eeuw, het boek van Thomas Piketty over de vermogensongelijkheid tussen mensen, die na decennia van afname in de twintigste eeuw recent weer toeneemt. Blijkbaar zijn er genoeg mensen in de buurt komen wonen die zich het boek kunnen veroorloven'. Het beleidsstuk *Economische versterking Javastraat e.o / Plan van aanpak / september 2008* (29 pagina's) is aan het boek toegevoegd.

Het failliet van de Javastraat is een uitgave van [Editie Leesmagazijn](#)